

5) Mietinnön II osassa investointien määrän arvioinnin ja tilanvarausten pohjaksi selvityksenä esitetty julkisen liikenteen väylien tuleva verkko sekä sen liittyminen katuverkkoon ja rautateihin.

6) Mietinnön II osassa esitetyt, julkisen liikenteen kuljetusmenetelmän ja kuljetusvälineen valintaa koskevat ehdotukset.

7) Mietinnön II osassa selvityksenä esitetty, eri toteuttamisvaiheisiin porrastettu julkisen liikenteen kehittämisohjelma sekä raitio- ja linja-autoliikenteen ja Mannerheimintien parantamissuunnitelman niveltäminen siihen.

8) Metrotoimikunnan ja suunnitteluvaliokunnan toisistaan jonkin verran eroavat ehdotukset siitä, millaisten rakentamisesitysten ensi vaiheessa antamisesta kaupunginvaltuuston olisi päätettävä sekä näiden toimenpiteiden ajankohtaisuus.

9) Mikäli mahdollista, yleisiä näkökohtia siitä, millä tavalla julkisen liikenteen kehittämisestä koituvat edut ja rahoittamisvastuu voisivat jakautua kaupunkiseudun eri kuntien sekä niiden ja valtion kesken, samoin kuin yleensä kysymys mietinnössä käsiteltyjen investointien taloudellisesta arvostelemisesta (27.6. 1 966 §).

Vielä kaupunginhallitus päätti, että sen yleisistä käyttövaroista suoritetaan asiantuntijapalkkion ja kulujen ennakkona mukaan luettuna yleisjaoston 27.8. tekemällä päätöksellä myönnettyt ennakot: prof. Sill'ille 2 500 mk, liikennejoht. Tengbladille 3 000 mk ja prof. Bendtsenille 1 000 mk (12.12. 3 432 §, yjsto 27.8. 6 570 §).

8. Satamaoloja koskevat asiat

Viranhaltijat. Satamarak. pääll. Veli Rahikainen oli anonut, että hänen palkkausperusteitaan muutettaisiin siten, että hän siirtyisi entisestä virkasuhteisesta sopimuspalkkauksesta takaisin viranhaltijoiden palkkataulukon mukaiseen 33. palkkaluokan palkkaukseen. Palkkalautakunta oli ilmoittanut, että viran mukaiseen palkkaukseen siirtyminen edellytti edellisen palkkaussopimuksen irtisanomista. Kaupunginhallitus päätti ilmoittaa anojalle, että hänen palkkaussopimuksensa irtisanomiseen ei olisi estettä ja että satamarakennuspäällikön viran varsinainen palkkaus saatiin maksaa hänelle sopimuksen irtisanomista seuraavan kuukauden alusta, mikäli sopimus ei muuta edellytä (22.8. 2 231 §).

Kaupunginhallitus oikeutti satamalaitoksen maksamaan satamarak. pääll. Veli Rahikaiselle 2 300 mk:n, suunnittelupääll. Per Dunckerille 2 100 mk:n ja työpääll. Johan Askille 2 040 mk:n kuukausipalkan sopimuspalkkana 1.3. alkaen heidän aikaisempia palkkaussopimuksiaan muuten noudattaen, satamarak.pääll. Rahikaiselle kuitenkin vain siihen saakka, kunnes hän palkkaussopimuksensa irtisanomisen jälkeen rupeaisi saamaan irtisanomista seuraavan kuukauden alusta virkansa mukaista palkkaa (22.8. 2 232 §).

Seuraavat virat päätettiin toistaiseksi jättää vakinaisesti täyttämättä: satamarakennusosaston 28. palkkaluokan insinöörin virka, 25. palkkaluokan insinöörin virka ja 24. palkkaluokan apulaisinsinöörin virka (3.10. 2 735 §).

Eräs laitoksen kansliaosaston autonkuljettaja-vahtimestari oikeutettiin suorittamaan ylitöitä 200 tunnin enimmäismäärän ylittäen (yjsto 29.10. 7 042 §).

Nosturinhoitajien koulutus ym. Kaupunginhallitus päätti, että sitä mukaa kun satamalaitoksessa vapautuu tp. nosturinhoitajan virkoja, noudatetaan uusien viran-

2. Kaupunginhallitus

haltijain valinnassa ja heidän kouluttamisessaan talousarvion mukaisten, alempaan palkkaluokkaan kuuluvien nosturinhoitajien virkojen sallimissa puitteissa seuraavia nosturinhoitajaoppilaille asetettavia vaatimuksia ja heidän palkkaetujaan sekä nosturinhoitajien nimittämisjärjestystä:

1) Nosturinhoitajaoppilaiksi pyritään ottamaan enintään 35 v:n ikäisiä, pääasias-
sa satamalaitoksen palveluksessa olevia trukinkuljettajia tai tarvittaessa muita sopi-
van ammattikoulutuksen saaneita ulkopuolisia henkilöitä, jotka Työterveyslaitok-
sessa kaupungin kustannuksella suoritetun testaus- ja lääkärintarkastuksen perus-
teella katsotaan soveliaiksi nosturinhoitajan tehtävään. 2) Nosturinhoitajaoppilaat
otetaan ao. henkilön kirjallisesti antamalla suostumuksella ensin 6 kk:n koeajaksi,
jona aikana todetaan käytännössä heidän sopivaisuutensa nosturinhoitajan ammat-
tiin. 3) Koeaikana oppilaan työskentely nosturissa tapahtuu ao. nosturinhoitajan
ohjauksen ja nosturiesimiehen valvonnan alaisena. 4) Koeajan jälkeen seuraa kahden
vuoden pituinen jatkokoulutusaika, jolloin koulutus tapahtuu sataman eri osissa
siten, että oppilas oppii käyttämään eri tyyppisiä nostureita. 5) Nosturinhoitaja-
oppilaaksi valittu nimitetään heti tilapäiseen alemman palkkaluokan nosturinhoita-
jan virkaan, mutta hänelle maksetaan koeaikana alemman palkkaluokan nosturin-
hoitajan viran palkkausta kahta palkkaluokkaa ja jatkokoulutusaikana yhtä palkka-
luokkaa pienempi palkka. 2 ½ v:n pituisen koulutusajan jälkeen palkkaedut mää-
räytyvät alemman palkkaluokan nosturinhoitajan viran palkkaluokan mukaisesti.
6) Avoimiksi tulevien ylemmän palkkaluokan nosturinhoitajan virkojen täyttämi-
nen suoritetaan ottamalla huomioon hakijan palvelusaika alemman palkkaluokan
nosturinhoitajana, mikäli erityiset syyt, joista neuvotellaan myös nosturinhoitajien
edustajan kanssa, eivät aseta estettä mainitun valintaperusteen käytölle (12.9.
2 520 §).

Laituri-, katu- ym. rakennustöiden suorittaminen. Kaupunginhallitus oikeutti sa-
tamalautakunnan käyttämään eräitä kertomusvuoden talousarvion pääomameno-
ihin em. tarkoituksiin merkittyjä siirtomäärärahoja (3.1. 111 §, 4.4. 1 108 §).

Yleiskustannusten laskeminen ja veloittaminen, ks. s. 274.

Eräiden perimistöimien lopettaminen. Kaupunginhallitus oikeutti asia-
miestoimiston luopumaan aikaisempiin toimeksiantoihin perustuvista perimistöi-
menpiteistä poistoluettelossa n:o 16/1962 mainittujen saatavien osalta ja oikeutti
satamalaitoksen poistamaan tavanomaisin ehdoin luettelossa mainitut, vielä peri-
mättä olevat saatavansa tileistään poistoihin ja palautuksiin merkittyä määrä-
rahaansa käyttäen (3.1. 87 §).

Työllisyystyöt. Kaupunginhallitus päätti myöntää kertomusvuoden talousarvioon
työllisyystöitä varten merkityistä määrärahoista 300 000 mk Merisataman kenttien
tasoitustyöhön, 200 000 mk Nihtisaaren louhintatöihin, 100 000 mk Suolakiven-
kadun jatkamiseen, 50 000 mk Lauttasaaren telakkatontin n:o 4 raivaustyöhön,
400 000 mk Lauttasaaren rakennusainesataman, 600 000 mk Lauttasaaren telakan
ja 300 000 mk Länsisataman kenttien töitä varten (21.3. 976 §, 19.12. 3 580 §).

*Satamien valaistusolosuhteita ja satamavalaisusnormitusta tutkimaan asetetun ko-
mitean mietintö.* Kaupunginhallitus asetti v. 1962 komitean tutkimaan, oliko kau-
pungin satamien valaistus puutteellinen ja tekemään mahdollisesti esityksen sen pa-
rantamiseksi sekä ehdottamaan mittauksiin perustuvat normit satamavalaisuksen
mitoittamiseksi. Komitean saatua valmiiksi mietintönsä kaupunginhallitus päätti

esittää sosiaaliministeriön hyväksyttäväksi komitean laatimat valaistusnormit mitausmenettelyineen ja aluemäärittelyt joukkotavarasatamien osalta, mutta aluemäärittelyt muulta osalta seuraavina:

Sataman sellaiseksi alueeksi, jolla vaaditaan valtioneuvoston päätöksen edellyttämä työvalaistus lastaus- ja purkaustyössä, katsotaan se laiturin osa, mikä ulottuu enintään 30 m:n päähän laiturin reunasta siitä kohtisuoraan mitattuna, kuitenkin huomioon ottaen, että työvalaistuksen tulee käsittää ko. laiturikaistalla sijaitseva työalue tai satamanosturien ja rautatietyöraiteiden toiminta-alue.

Kulkuteiden vaaralliset osat, jotka tarkoittavat lähinnä vaarallisia risteyskohtia, kuten rautatietasoylikäytäviä, määrätään kunnallisten satamaviranomaisen ja ao. ammattientarkastajan yhteistoimin paikalliset olosuhteet huomioon ottaen.

Sellaisena työpaikkaan liittyvänä alueena, jolla ei vaadita edellä tarkoitettua työvalaistusta on pidettävä muuta satama-aluetta, jolle on järjestettävä työturvallisuuslain 13 §:n 1 momentin edellyttämä yleisvalaistus.

Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupungin ao. viranomaisia toistaiseksi, kunnes sosiaaliministeriö vahvistaisi ko. määräykset, ottamaan huomioon komitean esittämät valaistusnormit, aluemäärittelyn osalta em. tavalla tarkistettuna, Helsingin satamien valaistuksessa ja ryhtymään asian vaatimiin toimenpiteisiin (6.6. 1 742 §, 13.6. 1 843 §).

Tuulaakin ja liikennemaksun velotuksen ja kannon siirtäminen tullilaitoksen suoritettavaksi. Kaupunginhallitus päätti ilmoittaa tullihallitukselle, että kaupunki on kiinnostunut mahdollisuudesta siirtää tuulaakin ja liikennemaksun velottaminen ja kanto tullilaitoksen suoritettavaksi valtion tietokonekeskuksen avulla, mutta ei katso voivansa määritellä kantaansa tullihallituksen esittämiin vaihtoehtoihin ennen kuin lähemmin selvitetäisiin, mitä kukin niistä merkitsee käytännössä. Samalla kaupunginhallitus päätti ilmoittaa tullihallitukselle pitävänsä suotavana, että satamalaitoksen edustaja voisi seurata tullilaitoksen ao. suunnitteluryhmän työn edistymistä, niin että myös kaupungin näkökohdat tulisivat työssä huomioon otetuiksi (30.5. 1 674 §).

Tuulaakimaksujen perinnästä 21.3.—31.12.1962 väliseltä ajalta suoritettavan korvauksen maksamista varten yleisjaosto myönsi 49 922 mk (yjsto 12.2. 5 345 §).

Eräiden tuulaakipalautusten suorittamista varten yleisjaosto myönsi yht. 3 054 mk (yjsto 5.2. 5 295 §, 5.3. 5 501 §, 7.5. 5 931 §, 2.7. 6 327 §, 22.10. 6 964 §, 3.12. 7 282 §, 30.12. 7 511 §).

Satamalautakunta oli antanut kielteisen päätöksen Suomen Öljynpuristamo Oy:n anomukseen, joka koski tuulaakin palauttamista maatalouden markkinoimisrahastosta annetun lain perusteella. Yhtiö oli valittanut asiassa kaupunginhallitukseen, joka päätti hylätä valituksen (4.12. 3 368 §).

Tulliselvityksajan lyhentäminen. Suomen Laivanvarustajain Yhdistys oli todennut, että voimassa olevien määräysten mukaan voitiin tuontitavaroita säilyttää Helsingin sataman varastoissa tullaamattomina 20 vuorokautta. Tavarantoimittajat käyttivät usein hyväkseen koko mainitun ajan, mikä aiheutti tavaroiden hitaan vaihtumisen varastoissa. Tämä puolestaan viivästytti alusten purkamista ja aiheutti ruuhkautumista. Yhdistys oli pyytänyt, että tulliselvitysaika lyhennettäisiin esim. 10 vuorokautteen. Kaupunginhallitus päätti esittää valtiovarainministeriölle, että

2. Kaupunginhallitus

välittömän tullausten määräämää lyhennettäisiin Helsingissä 1.3.1964 alkaen 18 p:ksi ja 1.3.1965 alkaen 15 p:ksi (5.9. 2 430 §).

Satamien rahtilinjaliikenteen kiinteitä purkauspaikkoja koskeva lausunto. Osuustukkukauppa oli esittänyt tutkittavaksi, olisiko mahdollista määrätä Helsingin sataman rahtilinjaliikenteelle kiinteät purkamispaikat, kuten ulkomaisissa satamissa on tapana tehdä. Satamalautakunta oli todennut, ettei varastotilan puutteen takia voitu toistaiseksi järjestää säännöllisiä purkauspaikkoja linjalaivoille. Asiaa vaikeutti lisäksi myös se, että tavaran säilytysaika Helsingin satamavarastossa oli 20 vuorokautta. Kiinteiden purkauspaikkojen määrääminen edellyttäisi, että varastoissa vapautuisi vastaava varastotila uusille lasteille. Helsingin satamaan saapui kappale-tavaralastissa Pohjanmeren ja Itämeren liikenteessä olevia linjaliikenteen aluksia n. 25 viikossa, lisäksi tulivat vielä Välimeren sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikan linjojen tosin harvemmin saapuvat laivat sekä ylimääräisiä hedelmälasteja tuovat laivat. Lautakunta viittasi lisäksi kaupunginhallituksen edellä selostettuun tullausajan lyhentämistä koskevaan esitykseen. Katajanokan III varastorakennuksen, Länsisataman L-varastorakennuksen ja talletusvaraston valmistuttua varastotilat tulisivat lisääntymään siinä määrin, että esitetyt toivomukset entistä paremmin voitaisiin ottaa huomioon. Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin I tullikamarille satamalautakunnan esittämän mukaisen lausunnon (3.10. 2 737 §).

Vientiliikennemaksujen alentamisesta annettava lausunto. Tampereen Kauppa-kamari oli Suomen Satamaliitolle lähettämässään kirjelmässä ehdottanut eräiden vientiliikennemaksujen alentamista. Satamalautakunta oli yhtynyt Tampereen Kauppakamarin esittämään käsitykseen liikennemaksun verollisesta luonteesta. Taksa ei kuitenkaan ollut kehittynyt täysin johdonmukaisesti arvoperiaatteen pohjalla, vaan oli taksan hintatasossa havaittavissa huomattaviakin epätasaisuuksia. Epäsuhteisia hintoja oli mm. muodostunut siitä syystä, että osaa viennistä, n. 16 %, veloitetaan vientitaksan mukaan. Tämä oli mm. aiheuttanut puuvillakankaiden ja puuvillateosten keskenään epäsuhteiset liikennemaksut siten, että puuvillakankaiden liikennemaksuna veloitettiin 55 p/100 kg, joka v:n 1962 virallisen tilaston mukaan oli 0.07 % arvosta. Sen sijaan olivat muiden tuotteiden liikennemaksut seuraavat: lakanat ja tyynyliinat 0.65 %, pyyheliinat 0.39 %, pöytäliinat 0.37 % ja nenäliinat 0.38 %. Lasketut arvot perustuivat Suomen virallisesta tilastosta »I Ulkomaankauppa 1962» saatuihin tietoihin. Edelleen lautakunta oli todennut, että vientiliikennetaksassa oli melkoisesti muitakin yksityisiä liikennemaksuja, jotka kohtuuttomasti poikkesivat yleisestä tasosta. Kaupunginhallitus päätti Suomen Satamaliitolle annettavassa lausunnossaan ilmoittaa katsovansa, että puuvillateosten liikennemaksujen tarkistaminen olisi suotavaa, mutta että tarkistus olisi suoritettava yhdessä liikennemaksutaksan kokonaistarkistuksen kanssa, jolloin myös puuvillakankaiden vientiliikennemaksu olisi tarkistettava vientitaksujen yleistä arvoa vastaavaksi sekä ettei taksaperiaatteellisista syistä johtuen ollut mahdollista asettaa vientialuksia, jotka lähtevät maasta joko oman moottorinsa voimalla tai hinaamalla, liikennemaksun velotuksen suhteen erikoisasemaan ja ettei alusten vientiliikennemaksua ollut syytä alentaa (17.10. 2 884 §).

Satamien huoltorakennuksia koskeva lausunto. Satamatyöntekijäin Liitto oli sosiaaliministeriölle osoittamassaan kirjelmässä ilmoittanut liiton tulleen siihen tulokseen, että satamien huoltorakennusten oleskelutiloja olisi lisättävä ja niiden ilmas-

tointia parannettava, että peseytymismahdollisuuksia olisi parannettava suihku- ja pesualtaita lisäämällä sekä järjestämällä huoltorakennuksiin myös saunat, että työvaatteiden kuivatushuoneita olisi lisättävä ja niiden ilmastointia parannettava sekä että vaatekaappeja olisi varattava työntekijöitä vastaava määrä. Liitto oli esityksessään vedonnut valtioneuvoston v. 1948 alusten lastauksesta ja purkauksesta antamien järjestysohjeiden 36 §:n määräyksiin. Satamalautakunta oli lausunnossaan todennut, että Helsingin satamien huoltorakennukset olivat kaikki rakennetut 10:n viime vuoden aikana ja oli niissä otettu huomioon nykyaikaiset ilmastointi- ja pesulaitteet. Lautakunta katsoi, että Helsingin satamien huoltorakennukset täyttivät valtioneuvoston ohjeiden määräykset. Tarvittaessa voitiin satamien työntekijäin huoltotiloja myös lisätä. Mikäli tyytymättömyyttä silti yksityistapauksissa ilmenisi, olisi ne tutkittava kukin tapaus erikseen ja pyrittävä poistamaan tyytymättömyyden aiheet. Kaupunginhallitus päätti antaa Satamaliitolle satamalautakunnan asia- antaman selvityksen mukaisen lausunnon (12.12. 3 448 §).

Eräiden piirustusten hyväksyminen. Kaupunginhallitus päätti hyväksyä seuraavat piirustukset: satamarakennusosaston laatimat ja satamalautakunnan 28.1. hyväksymät Länsisataman L-varastorakennuksen pääpiirustukset kuitenkin siten, että niissä olisi otettava huomioon palolaitoksen tekemät huomautukset ja erikoisesti ulospääsytien järjestäminen tullaustoimiston ensimmäisen kerroksen molemmista päistä (21.3. 963 §); satamarakennusosaston laatimat, Länsisatamaan rakennettavan R-varastorakennuksen pääpiirustukset n:o III 1150/8.1.1963, III 1151—1154/4.1. 1963 ja III 1163/17.7.1963 (15.8. 2 173 §); Arkkitehtitoimisto R. V. Luukkosen laatimat III tullikamarin toimistotilojen laajentamissuunnitelman 5.12.1962 päivätty piirustukset n:o 1—3, minkä ohella kaupunginhallitus myönsi 32 000 mk pääomamenoihin kuuluvista käyttövaroistaan suunnitelmien toteuttamista varten (31.1. 427 §); satamarakennusosaston laatimat Katajanokan III varastorakennuksen seuraavat pääpiirustukset: n:o 8838 VI 1818/8.5.1962, 8850—8852 VI 1825—1827/30.5. 1962, 8966 VI 1846/16.10.1962, 8931—8935 VI 1838—1842/16.10.1962 ja 8964 VI 1844/16.10.1962 siten, että kuormauslaitureille aukeavista suurista ovista olisi vähintään kaksi kustakin kerroksesta järjestettävä poistumisteiksi kauimpana porrashuoneista olevia osia varten, joko varustamalla ovet myös käsinaukaistavilla laitteilla tai pienillä kulkuovilla. Satamalautakuntaa kehoitettiin sisällyttämään v:n 1964 talousarvioehdotukseensa ko. rakennustyön toteuttamiseen tarvittava määräraha. Rakennustyötä koskeva urakkasopimus saatiin allekirjoittaa odottamatta lisämäärärahan myöntämistä v:n 1964 talousarvion käsittelyn yhteydessä. Päätöksestä päätettiin ilmoittaa kaupunginvaltuustolle (21.3. 996 §, 27.6. 2 028 §, 15.8. 2 172 §).

Sillat. Kaupunginhallitus päätti: vahvistaa Rajasaaren sillan pääpiirustuksen n:o 10716 (21.2. 673 §); hyväksyä katurakennusosaston laatiman Katajaharjuntien sillan pääpiirustuksen n:c 10807/13.11.1962 (21.3. 977 §); hyväksyä Tervasaaren alueen käyttösuunnitelman asemakaavaosaston 28.5.1962 päivätyn piirustuksen n:o 5244 mukaisena ja kehottaa kiinteistölautakuntaa aikanaan lopullista suunnitelmaa laadittaessa harkitsemaan niitä muutoksia kokonaissuunnitelmaan, joihin satamalautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan lausunnot mahdollisesti antaisivat ai- hetta (10.4. 1 198 §).

Kaupunginhallitus kehotti asiamiestoimistoa edustamaan kaupunkia Länsi-Suomen vesioikeuden kokouksessa 2.10. sekä sen jälkeen pidettävässä katselmuksessa,

2. Kaupunginhallitus

joka koski sillan ja tiepenkereen rakentamista Laajasalon ja Vartiosaaren väliseen salmeen sekä kutsumaan tilaisuuksiin tarpeelliseksi katsomansa kaupungin palveluksessa olevan asiantuntijan (19.9. 2 584 §).

Längin puron sillan kunnostamista varten kaupunginhallitus myönsi 3 000 mk (17.1. 287 §).

Laiturit. Yleisjaosto päätti suostua Shell Oy:n hakemukseen saada käyttää kaupungin omistaman Kruunuvuorenselkä-nimisen vesitilan RN:o 2²⁰² aluetta hakemuksessa esitetyn piirustuksen mukaisen laiturin pitämiseen (yjsto 2.7. 6 339 §).

Lastauslaiturin rakentamista raidekuja 51:n varrelle korttelissa n:o 43054 olevalle G. W. Sohlberg Oy:n tontille koskevan anomuksen johdosta yleisjaosto päätti myöntää yhtiölle ko. luvan korvauksetta toistaiseksi valtionrautateiden rataosaston kirjelmässä n:o RT 1499/2213/29.4.1963 mainituilla ehdoilla sekä lisäksi vielä seuraavilla ehdoilla:

1. Yhtiö suorittaa omalla kustannuksellaan kaikki laiturin rakentamisesta aiheutuvat raiteiden muutostyöt.
2. Rakennustyöt on suoritettava satamarakennusosaston valvonnassa, minkä vuoksi töiden aloittamisesta on tehtävä satamarakennusosastolle kirjallinen ilmoitus.
3. Lupa on voimassa toistaiseksi, irtisanomisaika 3 kk. Lupakauden päättyessä on yhtiön irtisanomisajan kuluessa omalla kustannuksellaan purettava ja poistettava laiturin ja muut rakenteet kaupungin maalta ja saatettava alue kaupungin hyväksymään kuntoon (yjsto 24.9. 6 776 §).

Lastaussillan rakentamista Pitäjänmäelle raidekuja 32:n varrelle koskevan Leipuri Tukku Oy:n anomuksen johdosta yleisjaosto päätti myöntää yhtiölle sanotun luvan toistaiseksi seuraavilla ehdoilla:

1. Anoja rakentaa omalla kustannuksellaan lastauslaiturin satamarakennusosaston 2.12. päivätyssä piirustuksessa esitettyjä mittoja noudattaen.
2. Laiturin ja sen ympäristön kunnossa- ja puhtaanapidosta huolehtii anoja.
3. Anoja vastaa kaikesta vahingosta, joka johtuu rakennettavasta laiturista tai sillä suoritettavasta lastaus- ja purkaustyöstä.
4. Anoja hankkii laiturin rakentamiselle rautatiehallituksen luvan.
5. Rakennustyötä valvoo satamarakennusosasto. Työn aloittamisesta on tehtävä kirjallinen ilmoitus satamarakennusosastolle.
6. Lupa voidaan peruuttaa ilman irtisanomisaikaa. Irtisanomisen tapahduttua laiturin on heti purettava ja alue siistittävä.
7. Luvan saajan on suoritettava kaupungille kertakaikkisena korvauksena näin myönnetystä luvasta 150 mk. Korvauksen perimisestä huolehtii kiinteistövirasto (yjsto 23.12. 7 467 §).

Satamaraiteet. Helsingin Kyllästyslaitos Oy:n anottua raiteenpitomaksujensa poistamista kaupunginhallitus päätti muuttaen v. 1959 (ks. s. 398) tekemäänsä päätöstä raiteenpitojärjestelmän soveltamisesta todeta, ettei Herttoniemen radalta Helsingin Kyllästyslaitoksen vuokra-alueen rajalle johtavaa raidetta voitu katsoa yksityiseksi raiteeksi. Edellä olevan johdosta satamalaitosta kehoitettiin palauttamaan yhtiölle raiteenpidosta kaupungin alueella perityt maksut sekä peruuttamaan siitä johtuvat vielä maksamattomat laskut kuitenkin sillä ehdolla, että yhtiö sitoutuu korvaamaan raiteen kunnossa- ja puhtaanapidosta aiheutuneet kustannukset v:lta 1960—1962 keskimääräisten kustannusten mukaan laskettuna 2 720 mk:lla ja kertomusvuoden alusta todellisten kustannusten mukaan. Samalla kaupunginhallitus päätti myöntää satamalaitoksen käytettäväksi 10 400 mk yhtiöltä perittyjen maksujen palauttamista varten sekä 1 523 mk yhtiön palauttaman korjaustyölaskun

poistamista varten tileistä. Lisäksi kaupunginhallitus päätti kehottaa satamalaitosta neuvottelemaan yhtiön kanssa siitä, että tämä sitoutuisi vastaamaan kaupungille sellaisista vahingonkorvauksista, jotka kaupunki raiteen omistajana mahdollisesti joutuu suorittamaan (21.3. 952 §).

Yleisjaosto päätti oikeuttaa Julius Tallberg Oy:n rakentamaan valtionrautateiden ratateknillisen toimiston ratapihajaoston 15.5. päivätystä piirustuksesta n:o 409 ilmenevän, runkoraiteena merkityn raiteen tontilleen kaupunginvaltuuston v. 1956 hyväksymän raiteenpitojärjestelmän mukaisilla ehdoilla sivuraiteena sekä lisäksi sillä ehdolla, että kaupungilla on oikeus jatkaa raidetta ohi anojan tontin pääraiteena ja siten, että yhtiöllä on sitten kun kaupunki on suorittanut raiteen jatkamisen velvollisuus rakentaa mainitusta ratapihajaoston piirustuksesta ilmenevä pistoraide, mikäli yhtiö haluaa käyttää edelleen pääraidetta. Samalla yleisjaosto totesi, että Mittaajankadun vieressä olevan raidealueen muodostaminen raidekujaksi tullaan toteuttamaan alueen asemakaavan vahvistamisen yhteydessä (yjsto 3.9. 6 617 §).

Yleisjaosto päätti oikeuttaa satamalautakunnan avaamaan liikenteelle G. W. Sohlberg Oy:n Herttoniemessä raidekujalla 51 olevan sivuraiteen sillä ehdolla, että yhtiö satamalaitoksen kanssa tehtävässä sopimuksessa sitoutuisi noudattamaan kaupunginvaltuuston v. 1956 hyväksymää raiteenpitojärjestelmää siihen liittyvine kaupunginhallituksen v. 1959 hyväksymine soveltamismääräyksineen (yjsto 5.2. 5 307 §).

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Ruoholahden ratapihan laajentamista koskevan suunnitelman toteutettavaksi satamarakennusosaston 30.6.1962 päivätyn piirustuksen n:o II 1116 mukaisesti ottaen kuitenkin huomioon valtionrautateiden ratateknillisen toimiston 8.2. päivätyn piirustuksen n:o 154. Sairaalamautakuntaa kehoitettiin huolehtimaan siitä, että Marian sairaalan puurakennukset n:o 6, 9 ja 12 tyhjennettäisiin 1.8. mennessä. Satamalautakunnan tehtäväksi annettiin mainittujen rakennusten purkaminen (2.5. 1 376 §).

Sen jälkeen kun oli laadittu asemapiirros tulevan linja-autoaseman alueesta ja Alvar Aallon laatimasta yleissuunnitelmasta, oli havaittu, että satamarata muodostaisi suuren haitan tulevalle linja-autoliikenteelle. Neuvottelujen jälkeen todettiin, että satamaradan siirto oli mahdollinen Mannerheimintien ja Marian sairaalan välisellä alueella. Tässä tarkoituksessa kaupunginhallitus päätti pyytää rautatiehallituksen hyväksymistä satamarakennusosaston piirustuksen n:o XIII 511 mukaiselle satamaradan väliaikaiselle siirtämissuunnitelmalle ja em. osaston piirustuksen n:o XIII 512 mukaiselle lopulliselle suunnitelmalle. Samalla pyydettiin rautatiehallituksen esitys tunnelin poikkileikkaukseksi. Vielä kaupunginhallitus päätti hyväksyä Lapinlahdenkadun sillan satamarakennusosaston piirustuksen n:o XIII 514 mukaisen uusimissuunnitelman ja kehottaa suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaa välttämään kunnossapitotöiden suorittamista Lapinlahdenkatu 6:ssa sijaitsevassa koulurakennuksessa. Satamalautakuntaa kehoitettiin merkitsemään v:n 1964 talousarvioehdotukseensa määräraha satamaradan väliaikaisen siirtämisen kustannuksia varten (22.5. 1 584 §).

Osuusliike Elannolle myönnettiin tilapäinen lupa raidekujan 92 pääraiteen käyttämiseen purkausraiteena sillä ehdolla, että luvan saaja suorittaa omalla kustannuksellaan vuokra-alueensa kohdalla olevan avo-ojan putkittamisen satamarakennusosaston ja rakennusviraston ohjeiden mukaisesti rautatieputkilla ja antaa katuraken-

2. Kaupunginhallitus

nusosaston tehtäväksi ko. raidekujan varrella olevien ojien putkittamissuunnitelman laatimisen. Luvan irtisanomisaika oli 3 kk (14.3. 887 §).

Kaivopuiston rautatietunnelin aitaamista varten kaupunginhallitus myönsi 5 200 mk (14.11. 3 159 §).

Merisataman raide- ja ylikäytäväjärjestelyjä koskevan valtionrautateiden rataosaston esityksen johdosta kaupunginhallitus päätti,

1) että Wecksellintien jatkeena oleva tasoylikäytävä suljetaan kaikelta liikenteeltä, 2) että Laivurinkadun jatkeena oleva tasoylikäytävä varustetaan valomerkkilaitoksella, 3) että Kapteeninkadun jatkeena oleva tasoylikäytävä suljetaan ajoneuvoliikenteeltä ja varustetaan jalankulkijoille tarkoitetuilla varoitustauluilla, 4) että Neitsytpolun jatkeena olevan tasoylikäytävän puomilaitos olisi korvattava puolipuomilaitoksella valtionrautateiden toimesta, 5) että Neitsytpolun ja Raati-miehenkadun väliset tasoylikäytävät poistetaan valtionrautateiden esittämällä tavalla sekä 6) että uusi raide Merisataman ratapihan raiteistoon rakennetaan satamarakennusosaston piirustuksen n:o V 232 mukaisesti.

Lisäksi kaupunginhallitus myönsi 20 000 mk valovaroituslaitoksen rakentamiseksi Laivurinkadun tasoylikäytävälle (24.1. 355 §).

Asunto-oy. Tuulentupa valitti kaupunginhallituksen em. päätöksestä lääninhallitukseen, joka 9.4. oli hylännyt valituksen. Yhtiö oli sittemmin seitsemän muun muutoksenhakijan kanssa hakenut muutosta päätökseen korkeimmalta hallinto-oikeudelta sillä perusteella, että kaupunginhallituksen päätös oli ristiriidassa sen kanssa, mitä kaupunginvaltuusto v. 1917 oli päättänyt satamaradan kaksoisraidetta koskevassa asiassa. Korkein hallinto-oikeus oli 20.9. päättänyt, koska valittajat vasta korkeimmalle hallinto-oikeudelle jättämässään valituskirjassa olivat vaatineet kaupunginhallituksen päätöstä kumottavaksi sillä perusteella, että kaupunginhallitus tehdessään päätöksensä vastoin kaupunginvaltuuston aikaisempaa päätöstä, oli mennyt toimivaltaansa ulommaksi, jättää valituksen tutkittavaksi ottamatta. Muulta osalta korkein hallinto-oikeus oli tutkinut asian ja hylännyt valituksen (28.3. 1 047 §, 16.5. 1 519 §, 1.8. 2 086 §, 10.10. 2 816 §).

Kaupunginhallitus oikeutti satamalaitoksen tasoittamaan ja louhimaan satamarakennusosaston 19.12.1962 päivättyyn karttaan merkityt Merisataman kalliot. Asiasta oli sovittava asemakaavaosaston kanssa (14.3. 909 §).

Satamien valaistus. Kaupunginhallitus oli alistanut sosiaaliministeriön tutkittavaksi valtion apul.ammatt.tarkast. O. Mäkipään kiellon töiden jatkamisesta Saukon laiturilla. Samalla kaupunginhallitus oli pyytänyt ministeriön toimenpiteitä, ettei vastaavanlainen kohtuuttoman jyrkäksi katsottava toimenpide uudistuisi ja ilmoittanut pidättävänsä oikeuden esittää myöhemmin satamaliikennöitsijöiden ko. töiden keskeytymisen vuoksi kaupungille osoittamat korvausvaatimukset valtion maksettavaksi. Koska Mäkipää myöhemmin oli peruuttanut kieltonsa Saukon laiturin valaistuksen väliaikaisen parantamisen jälkeen, ministeriö oli katsonut, ettei asia antanut aihetta enempään toimenpiteisiin. Kaupungin ja ministeriön asiantuntijat olivat suorittaneet perusteellisen tutkimuksen satamien työ- ja kulkuvalaistukselle asetettavista kohtuullisista vaatimuksista sekä Helsingin satamien työvalaistuksessa todetuista puutteellisuuksista (28.3. 1 046 §).

Polttoaineosuuskunta sekä eräät muut öljy-yhtiöt olivat ilmoittaneet saaneensa sosiaaliministeriöltä huomautuksen siitä, etteivät eräiden öljylaiturien valaistusjär-

jestelyt olleet valtioneuvoston määräysten mukaiset. Kun satama-alueiden valaistuksen hoitaminen yhtiöiden käsityksen mukaan kuului kaupungille, olivat ne anoneet, että kaupungin puolelta ryhdyttäisiin toimenpiteisiin valaistuksen parantamiseksi satamissa. Satamalautakunta oli huomauttanut, että kaupungilla oli Herttoniemen öljysatama-alueella ainoastaan yksi, n. 100 m:n pituinen laiturijärjestelmä, joka oli tarkoitettu yksinomaan öljyn purkaukseen. Kaikki muut purkaus- ja työpaikat olivat yhtiöiden itsensä hoidettavia ja kustannettavia. Kaupunginhallitus päätti ilmoittaa anomuksen lähettäneille yhtiöille, että kaupungin hoidossa olevan Herttoniemen öljysataman laiturin valaistus oli saatettu vastaamaan hyväksytyjä valaistusnormeja sekä että öljysataman muut purkaus- ja työpaikat olivat myös valaistuksen osalta ao. yhtiöiden itsensä hoidettavia ja kunnossapidettäviä (31.10. 3 028 §).

Satamalautakunta oli v. 1962 myöntänyt Stevedoring Oy:lle oikeuden sijoittaa anomansa öljysäiliöt ja jakelumittarit Ehrenströmintien sillan alustaan lautakunnan määräämillä ehdoilla. Yhtiö oli valittanut kaupunginhallitukselle ehtojen 2. kohdasta, jonka mukaan tulotie oli määrätty niin kapeaksi, ettei kaksi kulkuneuvoa pääsyt ohittamaan toisiaan. Alueen vuokraksi oli määrätty 1.50 mk/m²/kk, jota valittaja myös oli pitänyt liian korkeana ja ehdottanut vuokraksi 5 mk/m² vuodessa. Satamalautakunta oli sittemmin käsitellyt asian uudelleen ja määrännyt tulotien leveydeksi valittajan ehdottaman 5 m ja pitänyt kohtuullisena 10 mk:n vuosivuokraa neliömetriltä. Kaupunginhallitus päätti hylätä valituksen kunnallislain 175 ja 179 §:ien nojalla. Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa satamalautakuntaa ottamaan uudelleen käsiteltäväkseen ko. asian, koska lautakunta oli muuttanut kantansa v. 1962 päättämästään (14.2. 595 §).

Eläintarhanlahden ja Kaisaniemenlahden ruoppaaminen. Kaupunginhallitus päätti hyväksyä satamarakennusosaston piirustuksesta VII 306 ilmenevän Eläintarhanlahden ja Kaisaniemenlahden ruoppaussuunnitelman (30.5. 1 671 §).

Lautasaaren erään pientelakkatontin vuokraamista koskeva asia. Käsitellessään 28.3. Wickström Motor Company Oy:n ja Ammattiharjoittajain Osuuskassan anomusta, joka koski Lautasaaren korttelissa VK 31129 olevan pientelakkatontin vuokraamista, kaupunginhallitus oli päättänyt, etteivät anomukset antaneet aihetta toimenpiteisiin. Ammattienharjoittajain Osuuskassa oli valittanut päätöksestä lääninhallitukseen ja pyytänyt päätöksen muuttamista siten, että kaupunki lunastaisi kyseiset, tontilla olevat rakennukset 40 000 mk:n hinnasta. Satamalautakunta oli ilmoittanut rakennusten arvoksi 18 000 mk ja telakkaradan arvoksi 1 000 mk. Kaupunginhallitus oli esittänyt lääninhallitukselle valituksen hylättäväksi. Osuuskassa oli myöhemmin pyytänyt, että kaupunki kohtuulliseksi arvioidulla hinnalla ostaisi mainitut rakennukset. Kaupunginhallitus päätti myöntää 18 000 mk em. korttelin tontilla n:o 4 olevien rakennusten ostamista varten sillä ehdolla, että Ammattienharjoittajain Osuuskassa ja Wickström Motor Company Oy luopuvat kaikista muista mahdollisista vaatimuksista kaupunkiin nähden. Telakkavaunun ostamista varten Salmisaaren Veneveistämö Oy:n konkurssipesältä kaupunginhallitus myönsi 1 000 mk (28.3. 1 024 §, 25.4. 1 287 §, 13.6. 1 844 §, 29.8. 2 354 §, 5.9. 2 426 §, 4.12. 3 369 §.)

Troolarisatamaa koskeva lausunto. Kaupunginhallitus päätti lausuntonaan ilmoittaa maatalousministeriölle, että troolikalastusalusten satamana tulee Helsingissä toistaiseksi toimimaan etupäässä ns. Lyypekin laiturijärjestelmä, mutta että Kyläsaarella sijaitsevan Kalasataman valmistuttua troolialukset tullaan ohjaamaan pääosiltaan

2. Kaupunginhallitus

sinne. Samalla kaupunginhallitus kehotti satamalaitosta ja teurastamolaitosta seuraamaan troolikalastustoimikunnan mietinnön käsittelyä valtion viranomaisissa sekä, mikäli osoittautuisi mahdolliseksi saada valtiolta avustusta Kalasataman rakentamiseen troolisatamaksi, ryhtymään hyvissä ajoin toimenpiteisiin valtion avustuksen saamiseksi (6.6. 1 741 §).

J/m Turso. Kaupunginhallitus myönsi yleisistä käyttövaroistaan 3 960 mk satamalaitoksen käytettäväksi J/m Turson peräkannen varustamiseksi purjekangaskatoksella (13.6. 1 845 §).

Talteenotettujen omistajaa vailla olevien koivutukkien myynti. Maistraatille päätettiin ilmoittaa, että kaupunki sitoutuu korvaamaan ne kulut ja vahingot, jotka saattavat aiheutua kyseisten, Katajanokan satama-alueella sijaitsevien, tuntemattoman omistajan koivutukkien myymisestä julkisella huutokaupalla (19.12. 3 557 §).

Kadonneen tavaran liikevaihtoveron maksamista koskeva korkeimman hallinto-oikeuden päätös merkittiin tiedoksi. Korkein hallinto-oikeus oli jättänyt lääninhallituksen v. 1962 tekemän päätöksen voimaan asiassa, joka koski kadonneesta kalsiumkloridista varastoimis- ja laiturihuolto-osaston maksettavaksi pantua liikevaihtoveroa ja veronlisäystä (3.10. 2 736 §).

Hinaaja-alus H 1:n uppoamisesta aiheutuneet korvaukset. Satamalaitokselle myönnettiin oikeus neuvotella Keskinäisen Vakuutusyhtiön Sammon kanssa siitä, että yhtiö ottaisi vastatakseen hinaaja-alus H 1:n uppoamisesta aiheutuneista korvauksista ilmoittamaansa 35 479 mk:n määrään asti siinäkin tapauksessa, ettei alusta korjattaisi entiseen kuntoonsa, vaan muutettaisiin höyryrunkityökalukseksi (15.8. 2 175 §).

Irtaimiston myynti. Yleisjaosto päätti, että satamalaitoksen hinaaja H 4, uiva voimalaitos ja kolmivaihemuuntaja saatiin poistaa käytöstä ja myydä huutokaupalla (yjsto 19.2. 5 411 §). Samoin päätettiin, että satamalautakunnan kirjelmässä n:o 93/11.2.1963 mainitut, käytöstä poistetut työkoneet saatiin myydä edullisimman tarjouksen tehneelle ostajalle (yjsto 2.4. 5 699 §) sekä että Sörnäisten Uusipiston laiturista anastettu satamarakennusosaston käytössä ollut kelkka saatiin poistaa irtaimistoluettelosta (yjsto 1.8. 6 416 §).

Vahingonkorvaukset. Yleisjaosto oikeutti satamalautakunnan suorittamaan rajavartiostojen esikunnan anomaa 846 mk:n suuruisen korvauksen niistä kuluista, jotka olivat aiheutuneet Suomenlahden merivartioston moottoriveneen ajamisesta Kaivopuiston ja Uunisaaren välisellä väylällä osittain upoksissa ajalehtineeseen satamarakennusosaston ponttoonin (yjsto 2.4. 5 700 §).

Uuno Saveniukselle päätettiin kohtuussyistä suorittaa eräin ehdoin 357 mk:n korvaus niistä vahingoista, jotka olivat aiheutuneet hänen ohjaamalleen moottoriveneelle sen ajettua Jätkäsaaren merialueella kaupungin omistaman kaivurin n:o R 4 ankkuripoijun päälle (yjsto 4.6. 6 114 §).

Puuseppä Ilmari Vuoriselle päätettiin myöntää 40 mk:n suuruinen korvaus niistä vahingoista, jotka olivat aiheutuneet hänen ohjaamalleen moottoriveneelle sen törmättyä Hopeasalmessa kaupungin ruoppausproomun kiinnitysvaijeriin (yjsto 3.9. 6 618 §).

Katajanokan satama-alueella oli 14.10.1957 veturista irralleen heitetty rautatievaunujono törmännyt satamalaitoksen nosturiin, minkä seurauksena nosturi kaatui ja rikkoontui täydellisesti. Kaupungin puolesta nostettiin siviilioikeudenkäynnissä

valtiota vastaan korvausvaatimus. Raastuvanoikeus velvoitti valtionrautatiet suorittamaan kaupungille korvauksia kaikkiaan 21 540 423 vnk 5 %:n vuotuisine korkoineen. Hovioikeus alensi 15.2.1963 antamassaan tuomiossa korvauksen määrää 1/4:lla, eli 161 553 mk:aan. Koska sen seikan selvittämiseksi, kumman, valtion vai kaupungin oli huolehdittava varmuustoimenpiteistä onnettomuuden välttämiseksi, ei saatu vastausta rautatievastuulaista, olisi kysymys ratkaistava yleisten vahingonkorvausoikeudellisten oikeusperusteiden pohjalta. Tästä syystä kaupungin puolesta päätettiin hakea muutosta hovioikeuden em. päätökseen (7.3. 826 §).

Satamarakennusosaston työmailla vahingoittuneen tai anastetun omaisuuden korvaamiseksi työntekijöille yleisjaosto myönsi yht. 284 mk (yjsto 26.3. 5 656 §, 7.5. 5 928 §, 21.5. 6 051 §, 4.6. 6 113 §, 10.9. 6 665, 6 666 §, 5.11. 7 093 §).

Vakuutusosakeyhtiö Pohjolalle päätettiin suorittaa panostaja Eli Maisolan ja rak. mest. Eino Raatikaisen maksettavaksi tuomitut 300 mk:n suuruiset korvaukset vaaraa aiheuttanutta räjäyttämistä koskevassa asiassa (yjsto 19.3. 5 608 §) sekä 7 690 mk rak.mest. Olli Salkialan maksettavaksi tuomitun 7 500 mk:n vahingonkorvauksen sekä 16.3. lukien maksettavan 5 %:n koron ja 190 mk:n oikeudenkäyntikulujen suorittamista varten vaaran tuottamista rautatien käyttämisessä ym. koskevassa asiassa (yjsto 12.3. 5 568 §).

Kansainvälinen meren näyttely. Satamalautakunnalle myönnettiin oikeus käyttää enintään 2 000 mk satamalaitoksen osallistumista varten Suomen Laivastoliiton toimeenpanemaan ja Osuuskunta Suomen Messujen järjestämään kansainväliseen meren näyttelyyn 13.—29.9. Helsingissä (14.2. 597 §).

9. Liikelaitoksia koskevat asiat

Eräiden kiinteistöjen siirtäminen teollisuuslaitosten lautakunnan hallintoon. Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 6.2. (ks. s. 69) tekemän päätöksen perusteella ostettu 2 000 m²:n suuruinen määräala Lohjan kunnan Suittilan kylässä olevasta tilasta Näppinen RN:o 1⁵, n. 1 800 m²:n suuruinen määräala Vihdin kunnan Salmen kylässä olevasta tilasta Mäntymäki RN:o 2¹⁷ ja n. 250 m²:n suuruinen määräala Lopen kunnan Tevännön kylässä olevasta tilasta Yli-Ollila RN:o 2⁴⁷ määrätään teollisuuslaitosten lautakunnan hallintoon (21.11. 3 219 §).

Kaasu-, sähkö- ja vesilaitoksen työsopimussuhteeseen siirtyneiden henkilöiden vuosilomapalkkoja koskeva asia. Teollisuuslaitosten lautakunta oli esittänyt, että kaasu- ja sähkölaitoksen työsopimussuhteeseen siirtyneiltä, yht. 36 henkilöltä ei perittäisi takaisin heille liikaa maksettuja kesälomakorvauksia. Mainituissa laitoksissa oli nim. menetelty siten, että henkilön siirtyessä virkasuhteesta työsopimussuhteeseen hän samalla siirtyi eri vuosilomalain alaisuuteen. Siten oli vuosiloman pituus siltä osin lomavuotta, minkä ao. henkilö oli ollut virkasuhteessa, määrätty virkasäännön ja siltä ajalta minkä hän oli ollut työsopimussuhteessa, Helsingin kaupungin työntekijäin vuosilomasäännön perusteella. Palkkalautakunta oli kuitenkin v. 1958 ilmoittanut, että virkasuhteesta työsuhteeseen siirtyvälle henkilölle on virkasuhteen päättyessä maksettava virkasäännön mukainen lomakorvaus ja työsuhteessa olleen siirtyessä virkasuhteeseen vastaava korvaus silloinkin, kun palvelussuhde kaupunkiin jatkui. Virkasuhteeseen tai työsuhteeseen siirtyvälle henkilölle voitiin kuitenkin